

שיחת השבוע

חב"ד
כל הלב לכל אחד

יוצא לאור על-ידי
צעירי אגודת חב"ד - המרכז
עורך: מנחם ברוד
יו"ר: הרב יוסף יצחק אהרונב

יש חדש

חגיגות החומש

בשבוע הבא יחלו בכפר-חב"ד חגיגות החומש. בחגיגות ישתתפו בע"ה אלפי תלמידי כיתות ב מכל רחבי הארץ, לרגל תחילת לימוד החומש בבתי-הספר. הילדים ייהנו משורת חוויות, כמו מפגש עם סופר סת"ם, התנסות בכתיבה על קלף, ביקור בתערוכה ובמרכז למידה של מוצרי סת"ם, הפעלה בסדנה יצירתית, והעיקר - תכנית חווייתית מיוחדת בבית-הכנסת, ובמרכזה הוצאת ספר-תורה, מתוך שירה וריקוד. כל ילד יקבל שי מיוחד בתום האירוע. הביקורים בהרשמה מראש בלבד. טל' 03-9606402.

קורס 'בסוד הפרשה'

לקראת תחילת ספר בראשית נפתח מחזור חדש של הקורס בסוד הפרשה, המאפשר לציבור ללמוד בעיון סוגיות מרכזיות בפרשיות השבוע. הקורס מתקיים בכשלוש מאות מקומות ברחבי הארץ, על-ידי בתי חב"ד. כל משתתף מקבל חוברת, ובה דפי מקורות המלווים כל שיעור ועוד. הקורס מופק על-ידי בית-חב"ד המרכזי בארבע, ומופץ לבתי-חב"ד על-ידי מרכז צעירי-חב"ד. פריטים בבית-חב"ד המקומי.

יגעת ומצאת

בעקבות ההצלחה של המציאה, חוברות עבודה לתלמידים על פרק אלו מציאות בתלמוד, מגיש הרב שמואל טירר את החוברת יגעת ומצאת - חידונים ושעשועונים לתלמיד, לחזרה על חומר הלימודים בדרך מאתגרת ומהנה. טל' 03-9097064.

זמני השבוע

ניו יורק	דטרויט	מיאמי	לוס אנג'לס
5:40	6:14	6:25	5:47
6:38	7:13	7:17	6:42

הכנה לבר-מצווה
עושים בבית חב"ד
***3770 מוקד חב"ד**

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840
טל' 972-72-2770100 • פקס 973-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

רוצחים נתעבים אינם 'אסירים'

יש עוד ערך גדול ומהותי שנרמס בעסקה הזאת. במוידינו הפכנו את המרצחים השפלים והנתעבים ל'אסירים' ול'שבויים' לגיטימיים

בראשית ט נח
 ה וְאֵךְ אֶת־דַּמְכֶם לְנַפְשֹׁתֵיכֶם
 אֲדַרְשׁ מִיַּד פְּלִיחָה אֲדַרְשֶׁנּוּ וּמִיַּד הָאָדָם
 מִיַּד אִישׁ אָחִיו אֲדַרְשׁ אֶת־נַפְשׁ הָאָדָם:
 וְשׂוֹפֵךְ דָּם הָאָדָם בְּאָדָם דָּמוֹ יִשְׁפָּךְ כִּי
 בְּצַלֵּם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת־הָאָדָם:

רוצחי אזרחים אינם לוחמים אלא מרצחים שפלים, שאין להם זכות קיום בעולם

לגיטימציה לרצח

יש עוד ערך גדול ומהותי שנרמס בעסקה הזאת. במוידינו הפכנו את המרצחים השפלים והנתעבים ל'אסירים' ול'שבויים'. העסקה מכונה בעולם 'חילופי שבויים'. משמעות הדבר, שפושעים צמאי'דם, טרוריסטים אכזרים, נהפכו ללוחמים לגיטימיים.

יש כאן אבדן המצפן המוסרי. טרוריסטים הנושאים את עונשם אינם 'שבויי מלחמה'. אפילו חיילים עתידים לעמוד לדין אם ביצעו פשעי מלחמה. עלי-אחת-כמה-זכמה מחבלים נתעבים, שהם פושעים על-פי כל אמת-מידה.

יסוד המלחמה בטרור הוא שלילת הלגיטימציה שלו. מי שמשתמש בטרור, המכוון נגד אזרחים, הוציא את עצמו ממשפחת העמים בני-התרבות, וירד למדרגת תת-אדם. כללי המשחק של העולם התרבותי אינם חלים עליו עוד, ומעתה מוכרות עליו מלחמת חורמה. זה העיקרון העומד מאחורי מלחמתו של העולם הנאור באפגניסטאן, בעיראק ובשאר משטרים תומכי טרור.

בשחרור הסיטוני של טרוריסטים פגענו פגיעה אנושה בצדקת מאבקנו נגד הטרור. בני-עמם של אותם מרצחים שפלים רואים בהם גיבורים. הרשות הפלסטינית (זו שחתמה איתנו על הסכם שלום, וזכרים?) משלמת להם משכורות נכבדות, מתוך ראייה שאלה לוחמים שלה שנמצאים 'בשבוי האויב'. בשחרור הרוצחים האלה קיבלנו למעשה עמדה זו, בניגוד מוחלט לצו המופיע בפרשתנו: "שופך דם האדם באדם דמו יישפך, כי בצלם אלוקים עשה את האדם".

היה צפוי כל-כך שאחרי ההתפכחות משיכי רון השמחה על שחרורו של גלעד שליט יתחילו להישאל כל השאלות הקשות. ליבו של כל אחד ואחת מאיתנו התרונן למראה החייל השבוי, החוזר בריא ושלם אחרי יותר מחמש שנות שבי במרתף אפל. אבל אחרי שנרגעו הרגשות, התחיל השכל הישר להשמיע את קולו.

מצדדי העסקה ניסו למצוא לה צידוק רעיוני, באמירה שהיא החזירה לנו את ערכי הרעות והמחויבות לעשות הכול למען החזרתו של חייל שבוי. אך 'לעשות הכול' משמעותו היא, להילחם, להסתכן, להפעיל מנופי לחץ. לא התקבלות וכניעה ומכירת כל הערכים האחרים.

הערכים שאבדו

כי מול ערך הרעות והמחויבות לכל שבוי איבדנו בעסקה הזאת הרבה ערכים אחרים. למשל, הערך שדם יהודי לא יהיה הפקר. ראשי המדינה שביקרו אצל המשפחות השכולות אחרי שיקיירהן נהרגו בפגיעות הטרור, נשבעו שלא ננוח ולא נשקוט עד שידנו תשיג את המרצחים. המשפחות האלה מרגישות עכשיו נבגדות.

ומה על הערך של מלחמה נחושה בטרור ואי-כניעה למחבלים? היו שנים שלימדנו את העולם כולו את הערך הזה. עכשיו העולם מביט בנו בתימהון ואינו מבין איך אנחנו מוכנים להעניק ניצחון אדיר כזה לטרוריסטים.

והיכן הערך של קדושת החיים, שאסור לסקן את שלום הציבור למען רווח בטווח המיד? כולנו שמחים בשמחתה של משפחת שליט, אבל כמה משפחות יבכו בעתיד בגלל המעשה הזה?

עכשיו מתברר שהמרצחים ששחררו סירבו אפילו לחתום על התחייבות שלא לחזור לטרור. הם ניסו לחזור ולטבוח יהודים (היול'א-תהיה). אלא שמאחורי המשפחות של הקרבנות העתידיים אין משרד יחסי ציבור, תקשורת מגויסת וחולצות שיעשו שטיפת מוח לציבור.

צריך לפעול בדרכי הטבע

ממנה ולפעול בעולם. נח מלמד אותנו שעוד בזמן השהייה בתיבה צריך לחשוב על הפעילות מחוץ לתיבה, עד שבודקים אם כבר אפשר לצאת ולפעול בחוץ.

לפעול לזירוז הגאולה

הוראה זו שייכת במיוחד לסוף זמן הגלות. הגלות בכללה נמשלת למבול, כי המבול הוא מלשון בלבול, שמבלבל הכול, וזה המצב בזמן הגלות, שכל הדברים הם במצב של בלבול ואי-בהירות, וצריכים לפעול שתבוא הגאולה, שתביא בהירות בדברים וגילוי האמת שבבריאה.

על כך באה ההוראה מפעולתו של נח: כאשר יש ליהודי סיבה לחשוב שכבר הגיע הזמן של סיום הגלות - עליו לעשות כל התלוי בו כדי לבחון זאת. ובפשטות - לעשות הכול כדי למהר ולזרז את הגאולה. יהודי אינו יכול לשבת ולהמתין עד שהקב"ה יצווה עליו לצאת מן הגלות, אלא עליו לפעול לזירוז הגאולה, וזה עצמו יפעל שהקב"ה יביא את הגאולה תיכף ומיד ממש.

(התוועדות תשמ"ה כרך ד, עמ' 2407)

אמרת השבוע

לא תוסף עליו

ישבו חסידים להתוועדות עם רבם, האדמו"ר רבי אברהם יעקב מסדיגורה. כפי הנהוג בהתוועדות חסידיות, הוגשו אל השולחן בקבוקי 'משקה', והקהל הרים כוסיות 'לחיים'.

אמר אחד מזקני החסידים לאדמו"ר: "דבר גדול עשו החסידים הראשונים שהכניסו את הלגימה בצוותא לאוהלי צדיקים וחסידים, ועל זה כבר אמרו חכמינו ז"ל: גדולה לגימה שמקרבת".

נענה האדמו"ר: "אמת שאמירת 'לחיים' היא דבר גדול ובכוחה לפעול לקירוב הלבבות, ובכל זאת דרושה זהירות שלא להפריז בכך, שהרי אפילו על מצווה מן התורה נאמרה אזהרה: 'לא תוסף עליו!'".

פתגם חסידי

"המתפלל בלא כוונה דומה למי שבונה בניין עלידי שהוא מניח לבנים, חול וסיד, אך אינו מערבב בהם מים. כיצד ידבקו יחדיו?" (הסבא משפולי)

יכולים לצאת מן התיבה, לא המתין נח עד שהקב"ה יצווה אותו על כך, אלא עשה מצידו את כל התלוי בו כדי לברר שאמנם כבר אפשר לצאת מן התיבה. אמנם היציאה בפועל הייתה לאחר ציווי הקב"ה, אבל נח מצידו עשה את ההשתדלות הראויה. ויתרה מזו, דווקא פעולתו והשתדלותו, שביטאו את גודל תשוקתו וחפצו לצאת מן התיבה, מיהרו וזירזו את ציווי הקב"ה "צא מן התיבה".

לפעול בעולם החיצוני

מכאן אנו למדים הוראה גדולה וחשובה בעבודת האדם לקונו: המבול מייצג את כל ענייני העולם המפריעים לעבודת ה'. העצה להינצל מ'מבול' הטרדות היא להיכנס אל 'התיבה', כתורת הבעש"ט הידועה, שהתיבה רומזת לתיבות התורה והתפילה. יהודי נדרש אפוא להכניס את עצמו אל תוך תיבות התורה והתפילה, ועלידי כך יינצל מה'מבול'.

אולם בכך לא די. תכלית הכוונה היא לפעול בתוך מציאות העולם שמחוץ לתיבה דווקא. אמנם פעילות זו יכולה להיות רק לאחר השהייה בתיבה, אבל לאחר מכן צריך לצאת

לאחר שהמבול הציף את הארץ, נחה התיבה על הרי ארטו. התורה מספרת שהמים ירדו והלכו, עד שנראו ראשי ההרים, ואז פתח נח את חלון התיבה וַיִּשְׁלַח אֶת הָעוֹרֵב, כדי לראות אם כבר ירדו המים מעל הארץ. לאחר מכן שלח את היונה וכו'.

שיגור העורב והיונה עלידי נח דורש הסבר: הלוא הוא נכנס לתיבה על-פי ציווי של הקב"ה, וגם יציאתו מן התיבה הייתה לאחר ציווי מפורש: "צא מן התיבה". לשם מה אפוא שלח את העורב ואת היונה, בשעה שממילא לא היה רשאי לצאת מן התיבה עד שיתקבל ציווי מפורש מאת הקב"ה?

לעשות את התלוי בנו

ההסבר הוא שנח ידע כי הקב"ה הטיל עליו תפקיד לדאוג לקיום העולם, על-ידי הכנסת כל בעלי-החיים אל התיבה, ודאגה למזונם במשך כל זמן היותם בתיבה. מכאן הבין שעליו לפעול בדרך הטבע, אף-על-פי שכל ההצלה מהמבול הייתה ניסית ועל-טבעית.

כאשר היה מקום להניח שכבר יבשה הארץ

תיבת נח | מאת הרב אליעזר ברוד

מן המעיין

פנימית, הבאה מתוך התבוננות.

(כתר שם טוב)

הפיכת היצר

שניהם נתכוונו לדבר אחד: בידי האדם הכוח והיכולת להתגבר על יצר הרע החומק ונכנס מבעד החלון, ולהפכו מאבן-נגף לאבן טובה המאירה לאדם.

(תולדות יעקב יוסף)

אור במשך כל היום

"אמר לו הקב"ה לנח, קבע בה אבנים טובות ומרגליות, כדי שיהיו מאירות לכם כצהריים" (סנהדרין קח). אור התפילה צריך להאיר באדם לא רק בשעת התפילה, אלא גם בצהרי היום, כשהאדם טרוד ועסוק בענייני משא ומתן.

(ספר המאמרים תרפ"ז)

מהו העיקר

כניסה אל תוך תיבות התפילה פירושה ידיעה ברורה ומוחלטת שהעיקר הוא תורה ותפילה, ואילו כל שאר ענייני האדם, פרנסה וכדומה, הם טפלים ומשניים לעומת התורה והתפילה. כשיש באדם הנחה והכרה זו, גם העיסוק בעסקי היום-יום נהפך לאמצעי ולחלק מעבודת הבורא.

(הרבי מליובאוויטש)

להבת גפרית

"עשה לך תיבת עצי גופר" (בראשית ו, יד). יש להתפלל ולומר את תיבות התפילה בלהט-אש, כגפרית.

(עטרת ישועה)

כפרת החטאים

"וכפרת אותה מבית ומחוץ בכופר" (בראשית ו, יד). "כופר" מלשון כפרה. "מבית" זה לימוד התורה, ו"מחוץ" זו גמילות-חסדים. על-ידי לימוד התורה וגמילות-חסדים מתכפרים החטאים.

(אור התורה)

שלושה סוגי דיבור

בתיבה היו שלוש קומות: "עליונים לאדם, אמצעים למדור, תחתיים לזבל". יש שלושה סוגי דיבור: "תחתיים לזבל" - דיבורי עברה; "אמצעים למדור" - דיבורי רשות; "עליונים לאדם" - דיבורים של מצווה.

(חסד לאברהם)

צוהר לאותיות

"צוהר תעשה לתיבה" (בראשית ו, טז). "תיבה" רומזת לתיבות התורה והתפילה. "צוהר תעשה לתיבה" - צריכים להשתדל שאותיות התורה והתפילה יאירו. יש לבטא אותן מתוך הרגשה

נקמת הספרים

הרעיון קסם להגמון העיר קמניץ, במחוז פודוליה שבפולין. שנאתו העזה ליהודים הייתה שם דבר, ועתה ניתנה לו הזדמנות לגזור עליהם גזרה חדשה - שרפת התלמוד.

יוזמי הרעיון היו אנשי כת ה'פרנקיסטים'. הללו, ממשיכי תנועת השבתאות, הוציאו עצמם מכלל היהדות. הם ניסו להתקבל בכמה נסיכויות נוצריות, עד שבאו לקמניץ ושמ קיבל אותם ההגמון ניקולאוס דמבובסקי. הוא קיווה לעודד את התוצרות, ואכן הם השתדלו להוכיח את נטייתם לנצרות.

רבני פולין החליטו להטיל חרם על ה'פרנקיסטים'. בתגובה פנו אל ההגמון דמבובסקי בבקשה לערוך ויכוח פומבי עם רבני קמניץ והסביבה. הם טענו כי התלמוד מלא דברי חירוף וגידוף לנצרות, וכי בכוחם להוכיח זאת.

אף שהיה אפשר לחזות מראש את תוצאות הוויכוח התייצבו הרבנים ביום המיועד, ב' בתמוז התק"ז (1757), בארמונו של ההגמון. הוויכוח נמשך שמונה ימים, והתוצאה לא הפתיעה. בג' במרחשוון התק"ח כתב דמבובסקי פסק'דין, כי בוויכוח הוכח הרע שבתלמוד, ולכן יש לשרפו.

בורביום פקד לאסוף את ספרי הקודש מבתי היהודים. למחרת, בד' במרחשוון, אושר פסק'הדין בבית המשפט האזרחי, ובוצע באותו יום.

זה היה מאורע שזעזע את יהדות פולין כולה, במיוחד משום שהדבר נעשה בביזיון נורא. הרבנים אולצו לשלם בעבור כל ספר תלמוד שנמסר לשרפה. ספרי התלמוד, עם ספרי קודש אחרים, נקשרו בשק לזנב סוס ונגררו ברחובות העיר. בכיכר המרכזית עלה אחד הממונים אל הבימה והקריא את פסק'הדין, במעמד כל יהודי העיר, שחויבו להיות נוכחים במעמד.

האש הוצתה. כל ספר הוצא בנפרד מהשק, נפתח לעיני כולו, ונזרק בהנאה אל תוך להבות האש. ה'פרנקיסטים' גם הכינו בעבור הקלגסים את רשימת מחברי הספרים, וזו הוקראה עם שרפת כל ספר, בסגנון: "לך לשרפה רב פלוני...". עיני היהודים ראו וכלו ולא היה לאלילים להושיע.

רבני פולין החלו לחשוש מהעתיד לקרות. זמן קצר קודם לכן נבחר דמבובסקי לארכהגמון של כל מחוז

לבוב. עכשיו הוא עלול לנסות להחיל את הגזרה על כל רחבי פולין. ואכן, כעבור זמן נודע כי דמבובסקי שלח אחד מאנשיו אל הגמון העיר לבוב, לעשות כדבר הזה גם בעירו.

הרבנים בלבוב החליטו על כמה דרכי פעולה. הם שלחו נציגות להשתדל בחצר המלך לביטול הגזרה, וכמורכן

במשך שלושה שבועות ערך בביתו משתה וחגיגות ראווה.

באחד מימי החגיגות נתקף פתאום התקף. הוא נפל מכיסאו, והחל לצעוק צעקות מזורות. הוא צעק על משרתיו מדוע הם מניחים ש'כוהו. הוא הוסיף לצעוק כי החדר מתמלא בספרי התלמוד ששרף, אותיות של אש פורחות לנגד עיניו והספרים מכים בו.

מפעם לפעם חלה הפוגה במצבו. ברגע של צלילות הודה כי כל זה בא לו על שרפת התלמוד, ולכן הוא מצווה על ביטול פסק'הדין, וכמורכן הוא מורה להשיב לרבנים את הכסף שנלקח מהם.

שלושה ימים של סיוטים עברו על הארכהגמון. במהלכם אף רץ ברחובות העיר וצעק לכל עבר כי אין לגעת לרעה ביהודים וכי כל המצד להם סופו רע ומר. כאשר באה משלחת של ה'פרנקיסטים' לבקרו, נתקף התקף זעם ורמז להכותם. בתום שלושת הימים הללו מת דמבובסקי, וליהודים הייתה אורה ושמחה. גם הגמון לבוב ביטל את הגזרה בעקבות הידיעה על סופו של דמבובסקי.

באותו יום ספג עונש פלאי גם סגנו, הכומר רוגיטקה, שהיה הממונה על ביצוע השרפה. בדרכו לבקר את הארכהגמון החולה עברה מרכבתו על גשר. פתאום סטו הסוסים ממסלולם והוא צנח למטה ומת.

בכך לא תם עונש הרשעים. מיד לאחר מות ההגמון נתקפו הכמרים במחלה מסתורית. החולים סיפרו כי בלילה הזהיר אותם הארכהגמון המת כי אם לא יוציאוהו מקברו וישרפוהו במקום ששרף את הספרים, יידבקו כל כומרי פודוליה במגפה.

הכמרים החליטו שדינו כדין מכשף, אשר עלפי תקנותיהם רשאים הם לפתוח את קברו ולכרות את ראשו באת חפירה. אולם הדבר לא הועיל. להפך, המגפה התפשטה בקרב הכמרים והמתמחים בעיר קמניץ.

הכמרים נועצו ב'מומחים' ללחשים. הללו ערכו טקס השבעה מיוחד, וסיפרו כי הופיע לפניהם ההגמון דמבובסקי, כשראשו תחת זרועו, וחזר על דבריו כי אין לו ולהם תקנה עד שישרפו את גופתו במקום שבו נשרפו הספרים.

לכמרים לא נותרה ברירה. הם הוציאו את גופתו מקברה, ושרפו אותה בכיכר העיר עד שנעשתה אפר, וזה התפזר ברוח. באותו יום פסקה המגפה. סמלי הדבר שהאירוע קרה בדיק ביום ב' של חג'הפסח, יום תליית המן הרשע...

לומדים גאולה מאת מנחם ברוד

הכשרת העולם לייעודו

נח פותח תקופה חדשה בבריאה - העולם שלאחר המבול. המדרש אומר (בראשית רבה פרשה לח), שכאשר נח יצא מהתיבה "ראה עולם חדש", ובו התחיל למעשה ביסוסו של העולם המתוקן. אולם עדיין זו לא הייתה אלא הכשרת העולם לקראת ייעודו העיקרי - הגאולה השלמה.

כשהתורה מתארת את צדקתו של נח, היא מדגישה: "נח איש צדיק, תמים היה בדורותיו". דורשים חז"ל, שרק בדורו נחשב צדיק ולא לעומת דורות אחרים. הוזהר מפרט שלושה דורות של צדיקים שלעומתם נח "אינו נחשב לכלום": דורו של אברהם, דורו של משה ודורו של דוד. משמעות הדבר, שלעומת הייעוד העיקרי של בניית העולם המתוקן, לא היה נח "נחשב לכלום".

שלבים חדשים

מדוע משווים את נח דווקא לשלושה דורות אלה ולא לדורותיהם של צדיקים אחרים? ההסבר הוא, שאצל כל שלושת הצדיקים הללו (אברהם, משה ודוד) התחיל שלב חדש בבניין העולם. אברהם, היהודי הראשון, פתח את השלב שבו מופיע בעולם עמי'ישראל ומתחיל במילוי תפקידו. משה הביא לעולם את התורה, וממנו והלאה ניתן הכוח לקדש ולזכך את העולם על-ידי התורה. דוד המלך פתח את תקופת המלכות (כדברי הרמב"ם בהלכות מלכים פרק א הלכה ח), שעיקר עניינה - להמליך את הקב"ה למלך על העולם.

מכיוון שעבודתו של נח הייתה רק בדרגה של התחלה, אין היא נחשבת "לכלום" לעומת עבודתם של אברהם, משה ודוד (ולכן ראשי התיבות אדם, דוד משה, הם - 'אדם', כי על-ידם באה בריאת האדם לידי שלמות).

צדקתו של נח הייתה בעיקר באותו תחום שבו בני דור המבול הרשיעו וחטאו. הללו היו מושחתים בעניינים שבין אדם לחברו, ובתחום זה היה נח צדיק תמים. אולם שלמות בדברים שבין אדם לחברו אין בה דיי להביא את העולם אל תכליתו האלוקית, ואין זו אלא מניעת שיבושו של העולם ואיפגיעה במהלך החיים התקין של העולם.

לכן עבודה זו אינה נחשבת "לכלום" לעומת עבודתם של אברהם, משה ודוד, ששלמותם לא הייתה בדברים שבין אדם לחברו בלבד, אלא בעיקר בחיבור העולם עם הקדושה האלוקית - אברהם הפיץ בעולם את האמונה באל אחד; משה קיבל את התורה, שנועדה לקדש את העולם; ודוד הכין את התשתית לבית המקדש, שבו שרתה השכינה.

עבודה מתוך הכרה

ההבדל בין נח ובין אברהם, משה ודוד התבטא בעוד היבט. עבודתו של נח נבעה בעיקר מיראה. אזהרתו לבני דורו הייתה מבוססת בעיקר על הפחד מפני המבול. אפילו עליו עצמו מספר המדרש (בראשית רבה פרשה לבו): "נח מחוסר אמונה היה; אילולי שהגיעו המים עד קרסוליו, לא נכנס לתיבה".

לעומת זה, עבודתם של אברהם, משה ודוד נבעה מתוך הכרה פנימית עמוקה בגדולת ה', והכרה זו הופצה על-ידם לכל העולם. לכן דווקא עבודתם הציבה את היסודות לתיקונו האמיתי של העולם ולהבאתו אל תכליתו.

השלמות המלאה של העבודה הזאת תהיה על-ידי "מלך מבית דוד", משיח צדקנו, שעלידו תתגלה מלכות ה' בעולם כולו, ואף בקרב אומות העולם, עד שהוא יתקן את העולם כולו לעבוד את ה' יחד, כייקוד הנבואי (ישעיה בג): "לכו ונעלה אל הר ה', אל בית אלוקי יעקב, ויורנו מדרכיו ונלכה באורחותיו". יתרה מזו: מלכות ה' תחדור גם בקרב הברואים הנחותים יותר, כמו בעלי החיים, שגם הם "לא ירעו ולא ישחיתו" (ישעיה יאט), כי הגילוי האלוקי העצום ישפיע גם עליהם, שכן "מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים" (ראו בהרחבה בלקוטי שיחות כרך לה, עמ' 15).

שומע אנקת אסיר

בליל יום הכיפורים, בשעה שהמוני בית ישראל התכנסו בבתי הכנסת לתפילת כל-נדר, עבר גונדר-משנה הרב יהודה יקותיאל ויזנר, הרב הראשי של שירות בתי הסוהר, בין בתי הכלא במתחם איילון. בכל אחד ואחד מבתי הכלא עמדו אסירים רבים ושרו יחד, בכאב ובדמעות, "בכולהון אחרטנא בהון".

החוויה, לדבריו, הייתה מרטיטת לב: "זו תפילה זכה שאין אתה רואה כמותה בשום מקום בעולם. יש מן האסירים שזו להם הפעם הראשונה שהביעו חרטה על מעשיהם". מחזה קורע-לב ראה באגף הנשים, 'נווה תרצה'. "עמדו שם שתי נשים וכל אחת מהן אחזה תינוק קטן. על-פי החוק, תינוק עד גיל שנתיים נמצא עם אימו בכלא. עיני התמלאו דמעות ותהיתי: מה אשמים הילדים? במה חטאו?", אומר הרב ויזנר.

יותר ממאה חזנים

הרב ויזנר (53) מתייעץ על כל צעד ושעל עם האדמו"ר מבאייאן ועם רבי דוד אבוהצירה. הוא בוגר ישיבת 'מרכז הרב', ישיבת ימית ומכון הארי פישל. בשירותו הצבאי שימש רב הגזרה המזרחית בלבנון, רב אוגדה בבקעה ולבסוף רב פיקוד המרכז. לפני כחמש שנים וחצי נתמנה לרב הראשי של שירות בתי הסוהר.

"כצעד ראשון חוללנו מהפך נרחב בכשרות המטבחים בבתי הכלא. מיצבנו את מערך

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

שבת ראש-חודש

שאלה: מה הם השינויים בתפילות שבת ראש-חודש, ומה דינו של מי שטעה והתפלל כמו בשבת רגילה?

תשובה: בכל תפילות השבת מוסיפים 'עלה ויבוא'. מי ששכח לומר זאת בליל שבת דינו כבכל ליל ראש-חודש. אם כבר אמר את שם ה' של סיום הברכה ("ברוך אתה ה', המחזיר שכינתו לציון"), אינו חוזר. אולם ביום, גם אם שכח ונזכר לאחר שאמר ה', אומר זאת בין הברכות. אם נזכר לאחר מכן, חוזר ל'רצה'. ואם נזכר לאחר שסיים את 'היו לרצון' האחרון, חוזר לראש התפילה.

בכל ראש-חודש מוסיפים תפילת מוסף מיוחדת לכבוד קרבנות היום בבית המקדש. כשראש-חודש חל בשבת, אומרים נוסח מיוחד המשלב את השבת וראש-החודש: 'אתה יצרת'. מי שטעה ואמר את הנוסח הרגיל ('תיקנת שבת'), אם נזכר קודם אמירת

כתל האסירים. הרב ויזנר וספריו (צילום: מנדי הכטמן)

קשה לרמות

הרב ויזנר מודע לטענה כי יש עבריינים המשתמשים בכיפה כדי לעורר את רחמי השופטים. "אפשר לרמות שתי דקות מול המצלמה", הוא אומר, "אבל ההמשך קשה הרבה יותר. אם אינך קם בבוקר לתפילת שחרית במניין, איש לא יתייחס אליך כאל אדם דתי. המציאות היא שאסירים רבים מקבלים עליהם שמירת מצוות והתקרבות אמיתית לחיי אמונה".

במסגרת עבודתו שיכנע הרב ויזנר אישית יותר משלושים אסירים, סרבני גט, להתיר את נשותיהן שייחלו לגט, ובכך התאפשר להן לבנות את ביתן מחדש.

מעלון לספר

בימים האלה הוציא לאור הרב ויזנר את ספריו "אודה את ה'", שני כרכים על ספר בראשית ובהם כאלף עמודים. "התחלתי לפרסם עלון שבועי, ובו ניתוח של נקודה מפרשת השבוע", הוא

ה' של 'מקדש השבת', חוזר לאתה יצרת. אם נזכר לאחר מכן יש בזה שתי שיטות:

לפי הגרא"ח נאה ז"ל: עד שלא סיים תפילתו [יהיו לרצון] האחרון - חוזר ומתחיל 'אתה יצרת'. ואם סיים תפילתו - חוזר לראש התפילה, ואם אמר 'אתה יצרת', אף שחתם את הברכה ב'מקדש השבת' בלבד - יצא ידי חובתו.

לפי פסקי ה'משנה ברורה': אם נזכר אחר אמירת ה' - יאמר "ונעשה לפניך קרבן ראש-החודש הזה", וימשיך 'רצה'. נזכר אחרי-כן, לפני אמירת ה' של 'המחזיר שכינתו לציון', יאמר במקום שנוזר "ונעשה לפניך...", ויחזור ל'תפילתם באהבה'. נזכר אחר אמירת ה' הנ"ל, יאמר "למדני חוקיך", ויחזור ל'תפילתם...'. סיים את הברכה, יחזור ל'אתה יצרת'. סיים 'היו לרצון' האחרון - יחזור לראש התפילה.

אחרי שחרית אומרים 'הלל' (בדילוג). בקהילות רבות מוסיפים 'ברכי נפשי אחרי שיר של יום'.

מקורות: שו"ע סי' תכ"ט ס"א וב"י. אשי ישראל פרק לט סעיפים ע"ה, עז' ושי"ג. לוח כולל חב"ד.

מסביר. "בספר קיבצתי את כל המאמרים, עם תוספות". הספר זכה להסכמות מגדולי הרבנים, ובהם הסכמת הראשון לציון הרב עובדיה יוסף והרבנים הראשיים לישראל.

המאמרים נוגעים גם בהיבטים אקטואליים. למשל, אחרי אסון הכרמל ייחד העלון מאמר נרחב לנושא האש ביהדות. "זה היה האסון הקשה ביותר בשב"ס, אבל הקב"ה אינו מעמיד אדם בניסיון שאין לו הכוחות לעמוד בו. אנחנו משתדלים לחבק את בני המשפחות ולספק להם תמיכה ואהבה", הוא אומר.

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח

על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

חדש: שולחן חג

לכל חגי ישראל ומועדיו

מגוון שיחות לכל חג, מעובדות על-פי אוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש

להזמנות: טל' 1-718-6041020

